

at vække Haab om eller stille i Udsigt, at der virkelig under et nyt Ministerium vilde vindes Noget? Lad os betragte Toldloven. Det er maaske vel saa, at den Maade, hvorpaa man i dette Thing har behandlet eller rettere sagt ikke behandlet Toldloven — thi det maa nærmest betragtes som en Ikkebehandling, at man har givet den en saadan Affattelse, at man ikke kunde vente, at den nogenfinde vilde blive til Lov og har ladet de Lovforslag ligge ubehandlede, der dannede et nødvendigt Supplement til dette Toldlovsforslag — denne Maade har, det har man havt en Fornemmelse af her i Thinget, for en væsentlig Del været dekretet af en Frygt for, at der under det nuværende Ministerium skulde komme Noget ud af denne Sag. Det har ikke været Frygt for, at der ikke skulde komme Noget ud af Sagen, men meget mere Frygt for, at det andet Thing og Ministeriet skulde kunne modtage Forslaget, der har paavirket Behandlingen. Der har altsaa ikke været Noget i denne Sags Behandling, der hos os har kunnet vække noget Haab om, at der kunde komme nogen Frugt af en Samvirken mellem dette Thing og et andet Ministerium. Betragter jeg den anden vigtige Sag, som har foreligget, Forsvarssagen, den Sag, vi betragte som den væsentligste af alle, og for hvilken vi vilde være rede til at bringe Offre, Offre endog af det, jeg vilde kalde vor Overbevisning om den normale Stilling ligeoverfor Regjeringsmagten, har der da der viist sig nogen Udsigt til, at man kunde vente fra de Herrer Side Noget i den Retning? Hvad have vi set fra Flertallets Side? Fra den ene Side en ligefrem Forskæftelse, en aaben og klar Fornegelse af Tanken om, at der burde gjøres noget Yderligere for Forsvarsvæsenet, fra den anden Side ganske vist Talemaader om Folkets Villie til at værne om sin Ære og Selvstændighed, men af virkelige Tilbud, hvorigennem man kunde skimte et Haab om at se denne Sag fremmet, var der Intet. Det, der er fremkommet fra Flertallets Side, har jo, jeg kan gjerne sige, ikke været Paul, men Minus; thi det eneste Positive, som der var i Flertallets Forslag, var netop Negationen, Forkastelsen af det, som for Mange, og navnlig for det overveiende Antal af de Sagkyndige, stiller sig som det væsentligste Punkt i Forsvarsloven, Kjøbenhavns Befæstning. Det var det eneste Positive, der fandtes i Flertallets Udtalelser, at ethvert Ministerium, som kommer, burde opgive som uhyttig og øresløs enhver Tanke om Kjøbenhavns Befæstning. Andet fandtes der ikke. Det, som jeg siger, er, at jeg hverken i denne Adresse eller i de ærede Herrer

Optraeden ser nogenjombelst Garanti for, at Flertallet under forandrede Forhold vilde stille sig paa en anden Maade. Jeg negter ikke derfor, at der kan være Mulighed for, at Flertallet under et andet Ministerium vil stille sig paa en anden Maade. Der er en Mulighed for, at en Forandring af Ministeriet kan føre med sig en Forandring i Flertallets Optraeden, og en væsentlig Forandring maatte der i Sandhed til, for at der kunde være Tale om en frugtbar Lovgivningsvirksomhed. Medens den hele Virksomhed, der har været lagt for Dagen, fra Flertallets Side i de sidste Samlinger og særlig i den sidste Samling, da man har henlagt Regjeringsforslagene uden Behandling, har været stiftet til yderligere at skjærpe Modjætningen mellem Thingene, saa er det klart, at det maa være Betingelsen for ethvertjombelst Ministerium for at kunne naae gennem sin Styrelse en frugtbringende Udvikling, at der hos begge Thing, altsaa ogsaa hos dette Thing, maa være den Rebebonhed til Imødekommen overfor det andet Thing, som efter vor Forsætning er en ufraavigelig Betingelse for, at der kan komme en Samvirken tilstede mellem de ligeberettigede Thing. Det er muligt, siger jeg, at en Forandring i Ministeriet kunde bevirke en væsentlig forandret Optraeden fra Flertallets Side, men denne Mulighed vurderes af Forstjellige forstjellig. Nogle regne denne Mulighed for uendelig lille, Andre regne den for at være temmelig stor, derom tør jeg ikke udtale nogen Mening, men det kan jeg sige, at der hverken i dette Adresseudkast eller i de Forhold, som have ledjaget det og ere gaaede forud for det, ligger Noget, der for os gjør denne Mulighed saa sandjynlig eller stiller den i et saabant Lys af Rimelighed, at vi ville driste os til deltage i en Udtalelse til Hans Majestæt om, at — saaledes som denne Adresse gaar ud paa — naar blot dette Ministerium bliver fjernet, skal Alting nok blive godt. Det er disse Grunde, som have bevæget mig og Flere med mig til ikke at kunne stemme for dette Adresseudkast, hvorimod jeg vil stemme imod det, og jeg vil tilraade Andre at gjøre det samme.

Mourad: Jeg kan i flere Henseender ikke samstemme med det ærede Medlem, der nu satte sig. Han dadlede for det Første, at der ikke var Originalitet nok i dette Adresseudkast, det lignede saa meget en anden Adresse — jeg veed ikke hvilken. Det forekommer mig, at det i en saadan Sag ikke kommer an paa Originalitet, ligesaalidt som en Mand, der sjr et Par Sko, tænker paa, at det derved kom an paa Originalitet. Ligeledes,